شکست توطئه دشمن در مسجد ابوذر
بازخوانی ششم تیرماه سال ۱۳۶۰
روزی که به مقام معظم رهبری سوء قصد شد
۲۲

فارابی مسیر را برای ابن‌سینا هموار کرد
نگاهی به آثار و زندگی معلم ثانی
۲۳

عناصر مشترک در ادبیات فارسی و لهستانی
گفت‌وگو با استاد ایران‌شناسی دانشگاه کراکوف لهستان
۲۴

همشهری فرهنگ

دوشنبه ۶ تیر ۱۴۰۱ ■ ۲۷ ذی‌القعده ۱۴۴۳ ■ سال سی‌ام ■ شماره ۸۵۳۰

عکس: محمدنبی خانی

قصه‌های ایرانی؛ دنیای فانتزی

گفت‌وگوی همشهری با مسعود آب‌پرور کارگردان سریال «مستوران» که این شب‌ها روی آنتن می‌رود

تلویزیون

فهیمه پناه‌آذر
روزنامه‌نگار

با رسیدن تابستان، شبکه‌های تلویزیونی میزبان سریال‌های جدید شدند، اما مثل همیشه شبکه‌هایی چون آی‌فیلم، تماشا و... سریال‌های تکراری را روی آنتن دارند. یکی از این سریال‌هایی که بعد از چند تعویق روی آنتن رفت، «مستوران» از تولیدات سازمان اوج بود؛ سریالی که در طول تولید کارگردانش تغییر یافت. ۷قسمت ابتدایی مستوران را سیدجمال سیدحاتمی کارگردانی کرد و بعدها مسعود آب‌پرور به پروژه اضافه شد. این کارگردان می‌گوید: تجربه کردن گونه‌های متفاوت کمک زیادی به من کرده‌است. وقتی پیشنهاد کارگردانی سریال مستوران به من شد، به‌شدت استقبال کردم. تلاش کردیم با توجه به اینکه هر کارگردان سبک و سیاق خود را دارد، این سریال یکدست باشد. ۸۰درصد بازیگران انتخاب شده بودند و دیگر بازیگران در طول تولید انتخاب شدند. پخش «مستوران» شروع و حالا پیش‌تولید فصل دوم آن آغاز شده؛ سریالی که توسط اوج به تولید رسیده است و این روزها تبلیغات محیطی زیادی را در فضای پایتخت دارد. این سریال زمان و مکان ندارد، اما به عقیده سازندگانش ریشه در داستان‌های کهن ایرانی دارد. مسعود آب‌پرور به همراه تیمی که در اختیار داشت ۱۰ماه طول کشید تا «مستوران» را تولید کند و تیم قبل از وی هم ۵ماه کار را پیش بردند. این کارگردان در پاسخ به این سؤال که با توجه به اینکه در نیمه راه به پروژه پیوستید، آیا با تمام قصه و بازیگران موافق بودید؟ توضیح می‌دهد: «وقتی کار را شروع کردم به‌طور حتم شرایط موجود را پذیرفته بودم، موافق بازیگران بودم و خدا را شکر مشکلی در طول تولید «مستوران» نداشتیم.»

جذابیت در تجربه

این کارگردان که در ژانرهای مختلف کار کرده و سریال‌هایی با قصه‌های مختلف ساخته درباره تجربه حضورش در «مستوران» می‌گوید: «هیچ وقت دلم نمی‌خواهد فقط در یک ژانر خاص باقی بمانم و کار کنم. من کار را با ساخت ویدئوکلیپ و نماهنگ شروع کردم؛ تولیدی که به آن بمب تصویری می‌گویم؛ چراکه معتقدم نماهنگ‌ها باید از زیبایی‌شناسی تصویری و احساسی، غنی و لبریز باشند تا بتوانند مخاطب را جذب کنند؛ لذا در این تجربه‌ها، همیشه کشف ظرفیت تصویری برایم ضروری است و به‌طور حتم زمانی فیلمسازی و سریال‌سازی برایم جذاب است که بتوانم در گونه‌های مختلف ورود و آنها را تجربه کنم.»

قصه‌ای که مکان و زمان ندارد

آب‌پرور از پذیرفتن سریال «مستوران» می‌گوید و اینکه وقتی ساخت این سریال فانتزی و افسانه‌ای پیشنهاد شد، از آن استقبال کرد: «از همکاری و ساخت این سریال راضی هستم، اما نکته‌ای که اغلب کارگردانان همیشه حسرتش را می‌خورند همان زمان و سرمایه بیشتر است که می‌تواند خروجی کار را بهتر کند. با این حال مستوران را دوست دارم و معتقدم جای خالی چنین سریالی در تلویزیون دیده می‌شود.» این کارگردان از خیالی و افسانه‌ای بودن «مستوران» هم می‌گوید و اینکه درآن نمادها و المان‌های ایرانی و اسلامی وجود دارد، اما در برگیرنده هیچ دوره تاریخی نیست و شامل زمان و مکان خاصی نمی‌شود.

باز هم «برف بی‌صدا می‌بارد»

علاوه بر «مستوران» که از شبکه یک پخش می‌شود، شبکه ۳سیما پس از بیش از ۳ماه وقفه در پخش ادامه سریال «برف بی‌صدا می‌بارد» ۳۲ قسمت باقیمانده را روی آنتن خواهد برد. پخش سریالی که به‌عنوان سریال بلند تلویزیون از آن یاد می‌شود، قرار بود پس از ایام رمضان از سر گرفته شود. این سریال به کارگردانی پوریا آذربایجانی برای ۲۰۰قسمت به قلم مرحوم مسعود بهبهانی‌نیا نگاشته شده که فصل اول سریال شامل ۱۰۰قسمت بود. سال گذشته ۶۸قسمت آن از شبکه ۳سیما پخش شد. تصویربرداری فصل اول سریال، اردیبهشت‌ماه سال‌جاری به پایان رسید و برای ساخت فصل دوم سریال شامل ۱۰۰قسمت دوم هنوز تصمیمی گرفته نشده است.

«وضعیت زرد» در شبکه ۲

فصل دوم سریال «وضعیت زرد» به تهیه‌کنندگی مسعود ملکی‌مشهور و کارگردانی مجید رستگار از شنبه ۲۸ خرداد در جدول پخش برنامه‌های شبکه ۲سیما قرار گرفته است. فصل اول سریال درباره اخراج یک مهندس طراح سانتریفیوژی از سازمان انرژی اتمی بود و داستانک‌های دیگر حول محور این قصه می‌گشت. فصل دوم هم دارای رگه‌های سیاسی است و قصه و شخصیت‌های آن شامل ۶کاراکتر محوری می‌شود.

«تازه وارد» در شبکه ۳

سریال ۱۱اپیزودی «تازه وارد» به تهیه‌کنندگی محمدجواد موحد از شبکه ۳روی آنتن رفته است. این سریال که محصول خانه تولیدات جوان صداوسیماست و در باشگاه فیلم سوره تولید شده، هر شب ساعت ۲۰ و ۴۵ دقیقه پخش می‌شود. این سریال در ژانر خانوادگی اجتماعی ساخته شده و به مسئله فرزندآوری و معضلات خانواده‌هایی که در سودای بچه‌دار شدن هستند، می‌پردازد. ساخت اپیزودهای مختلف «تازه‌وارد» برعهده حسن حبیب‌زاده، رضا محبی، میلاد محمدی، سجاد معارفی، رضا کشاورز، احمد حیدریان، محسن امانی و محمدجواد صالحی بوده است.

«داستان یک شهر» بعد از ۲۰سال

فصل سوم «داستان یک شهر» به کارگردانی محمدرضا آهنج، چهارم تیر از آنتن شبکه ۵پخش خود را شروع کرده است. این مجموعه یکی از سریال‌های پرمخاطب تلویزیون در دهه ۸۰ بود که ۲فصل ۲۶قسمتی آن به تهیه‌کنندگی و کارگردانی اصغر فرهادی از سال ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۰روی آنتن رفت و اکنون بعد از ۲۰سال، پیمان عباسی نگارش نسخه جدیدی از این مجموعه تلویزیونی را برعهده گرفته است.

آزادی مشروط در زندان قصر

در تب و تاب تولید سریال‌های تلویزیونی هم رئیس رسانه ملی، به زندان قصر رفت تا بازدیدی از سریال جدید ده‌نمکی داشته باشد. سریال «آزادی مشروط» به کارگردانی مسعود ده‌نمکی این روزها در زندان قصر در حال تصویربرداری است. داستان این سریال روایت تلاش‌های کادر درمان، پرستاران و فعالیت گروه‌های جهادی در مقابله با کرونا در قالب طنز است. آزادی مشروط سریال تلویزیونی در ۳۰قسمت یکی از تولیدات جدید مرکز سیمافیلم است.

سریال‌های تکراری

سریال‌های «راه در رو»، «خوش‌نشین‌ها»، «فرار از زندان»، «روزگار خوش حبیب‌آقا» و «مستوران» قرار است در تابستان امسال از آنتن شبکه تماشا پخش شوند. پخش سریال‌های «مدیرکل»، «افسانه جومونگ» در تابستان ادامه دارد. فصل چهارم سریال «نون.خ» هم بعد از مدت‌ها کلید خورد. تاکنون ۳فصل از مجموعه «نون.خ» به کارگردانی سعید آقاخانی برای شبکه اول ساخته شده است. «نون. خ ۱» نوروز ۹۸ از شبکه یک سیما روی آنتن رفت. سری دوم این مجموعه طنز نیز سال ۹۹ پخش شد و «نون.خ ۳» نوروز ۱۴۰۰ از شبکه اول روی آنتن رفت.

کمند امیرسلیمانی در «بی‌همگان»

بالاخره تکلیف نقش مرحومه زهره فکورصبور هم در سریال «بی‌همگان» مشخص شد. قرار است کمند امیرسلیمانی ادامه نقش فکورصبور را بازی کند. مهران مهام درباره زمان پخش این سریال گفته است: «هنوز کنداکتور و زمان پخش قطعی «بی‌همگان» مشخص نشده، اما سریال را برای کنداکتور فصل پاییز آماده خواهیم کرد. ۱۹قسمتی که مرحومه زهره فکورصبور هم بازی کرده از تلویزیون پخش می‌شود.»

شهریور؛ پایان «جشن سربرون»

حسن نجاریان، تهیه‌کننده سریال «جشن سربرون» هم از حجم کار زیاد مجموعه می‌گوید و اینکه تمام تلاششان این است که این سریال را برای شهریور روی آنتن ببرند. وی توضیح می‌دهد: «این روزها همچنان مشغول انجام مراحل پس از تولید سریال هستیم؛ به‌دلیل اینکه بخش جلوه‌های ویژه و کامپیوتری این مجموعه خیلی زمان می‌برد و حجم کار بالاست؛ بنابراین تمام تلاشمان را می‌کنیم تا هرچه زودتر سریال آماده شود و به‌احتمال زیاد سریال از شبکه یک پخش می‌شود.»

پایان «بی‌نشان»

«بی‌نشان» در ۳۰قسمت تولید شده و مرتضی رزاق‌کریمی، تهیه‌کننده سریال «بی‌نشان» هم از پروسه ساخت این مجموعه می‌گوید: «این سریال در ژانر درام خانوادگی ـ اجتماعی برای شبکه ۳تولید شده است. تحقیق و نگارش فیلمنامه این مجموعه تلویزیونی از حدود ۲سال و نیم پیش آغاز شده و آزیتا ایرایی و مهدی حمزه به‌طور مشترک نویسندگی این سریال را برعهده دارند.»

وی ادامه می‌دهد: «سعی کردیم در این سریال به موضوعات اجتماعی اشاره داشته باشیم و قصه آن مبتنی بر واقعیت‌های امروز جامعه باشد.»

با اکثریت آرا و به صورت رسمی

عسگرپور مدیرعامل خانه هنرمندان ایران شد

خبر آخر

محمدمهدی عسگرپور تهیه‌کننده و کارگردان سینما به عنوان مدیرعامل خانه هنرمندان ایران انتخاب شد.

به گزارش روابط عمومی خانه هنرمندان ایران، اعضای شورای عالی خانه هنرمندان ایران در جلسه دیروز با اکثریت آراء، محمدمهدی عسگرپور تهیه‌کننده و کارگردان سینما را به عنوان مدیرعامل خانه هنرمندان ایران انتخاب کردند. در متن پیام شورای عالی خانه هنرمندان ایران در پی انتخاب محمدمهدی عسگرپور آمده است: «شورای عالی خانه هنرمندان ایران در جلسه مورخ ۵ تیر ماه ۱۴۰۱ و متعاقب افزون بر ۲ ماه بررسی، رایزنی، تبادل نظر، و برگزاری جلسات مصاحبه با نامزدهای متعدد و استماع سوابق، برنامه‌ها و نقطه‌نظرات ایشان، سرانجام و با اکثریت مطلق آراء، آقای محمدمهدی عسگرپور را برای مدت ۲ سال به مدیرعاملی خانه هنرمندان ایران برگزید. شورای عالی خانه هنرمندان ایران ضمن قدرشناسی از زحمات مجید رجبی معمار، مدیرعامل پیشین، و سپاسگزاری از مساعی حمیدرضا نوربخش، سرپرست موقت خانه هنرمندان ایران، آرزومند توفیق روزافزون مدیرعامل منتخب خانه است.»

محمدمهدی عسگرپور پیش از این ریاست هیات مدیره و مدیرعامل خانه سینما، قائم مقام مدیر شبکه ۲ سیما، مدیر گروه کودک و نوجوان شبکه ۲ سیما، معاونت واحد جنگ بنیاد سینمایی فارابی، عضو بخش فرهنگی بنیاد سینمایی فارابی از دوره تأسیس بنیاد، معاون هنری سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مدیرعامل بنیاد سینمایی فارابی، دبیر اولین سمپوزیوم بین‌المللی مجسمه‌سازی تهران، دبیر جشن بزرگ سینمای ایران در دوره نهم؛ دبیر بین‌المللی فیلم فجر در دوره‌های ۲۰ و ۲۱، دبیر جشنواره فیلم کودک و نوجوان اصفهان در دوره‌های ۱۷ و ۱۸، نایب رئیس فدراسیون بین‌المللی انجمن‌های تهیه‌کنندگان فیلم (FIAPF) و مدرس کارگردانی دانشگاه صداوسیما را در سوابق مسئولیت‌های خود داشته است. بعد از استعفای مجید رجبی معمار در اسفند ۱۴۰۰ از مدیرعاملی خانه هنرمندان ایران، حمیدرضا نوربخش از اعضای شورای عالی، سرپرستی این مجموعه فرهنگی هنری را برعهده داشت.

تشییع پیکر احمد مهدوی دامغانی در حرم امام رضا(ع)

مراسم تشییع پیکر احمد مهدوی دامغانی، نویسنده و محقق پیشکسوت، عصر امروز، دوشنبه ۶ تیرماه در حرم امام رضا(ع) برگزار خواهد شد. اینطور که فریده مهدوی دامغانی، دختر استاد در صفحه شخصی خود اطلاع‌رسانی کرده پیکر زنده‌یاد احمد مهدوی دامغانی، ساعت ۱۷ در صحن کوثر حرم امام رضا(ع) تشییع می‌شود. احمد مهدوی دامغانی جمعه ۲۸ خردادماه در ۹۵ سالگی درگذشت. از آثار مهدوی دامغانی به «از علی آموز اخلاص عمل»، «رساله درباره خضر»، «شاهدخت والاتبار شهربانو»، «درباغ روشنایی» «گزیده حدیقه‌الحقیقه»، «گزیده‌ای از شعر سعدی به زبان عربی»، «کشف الحقائق نَسَفی - تحقیق و تحشیه»، «المَجدی فی أنساب الطّالبیین» (تحقیق)، «نَسمهالسَّحربذکرمن تشیع و شعر» (تصحیح، تحقیق)، «دیوان خازن (عبدالله بن احمد خازن)» (تصحیح و تحقیق) و «الوحشیات (ابوتمام)» (تصحیح) می‌توان اشاره کرد.

■■■

آغاز اکران «زالاوا»

سخنگوی شورای صنفی نمایش از متقاضی شدن ۳ فیلم جدید برای اکران و آغاز نمایش «زالاوا» خبر داد. همایون اسعدیان - دبیر و سخنگوی شورای صنفی نمایش - درباره جلسه این شورا گفت: در این جلسه مقرر شد که از این پس پخش‌کننده‌ها به شیوه سابق تقاضای اکران فیلم‌ها را برای شورای صنفی نمایش بفرستند، چون تقاضاها در این مدت برای سازمان سینمایی ارسال می‌شد و بر همین اساس در جلسه دیروز تقاضا برای اکران سه فیلم اعلام وصول شد. به‌گفته وی این فیلم‌ها «پیتوک» به کارگردانی مجید صالحی، «تی‌تی» ساخته آیدا پناهنده و «بازیوو» به کارگردانی امیرحسین قهرایی هستند و زمان اکران آنها در آینده مشخص خواهد شد. با این حال اکران فیلم‌های روی پرده همچنان ادامه دارد. «زالاوا» به کارگردانی ارسلان امیری نیز از این هفته (هشتم تیرماه) در سینماها اکران می‌شود. قرار بود فیلم سینمایی «زالاوا» از اول دی‌ماه سال گذشته در سینماها اکران شود که گروه سازنده در آن مقطع با توجه به شرایط موجود انصراف دادند. این فیلم در ژانر وحشت ساخته شده است.

■■■

هدی زین‌العابدین در فیلم تازه مقدم دوست

هدی زین‌العابدین زوج مصطفی زمانی در «عطرآلود» شد. پس از مصطفی زمانی اکنون هدی زین‌العابدین به‌عنوان بازیگر جدید پروژه «عطرآلود» تازه‌ترین ساخته سینمایی هادی مقدم‌دوست معرفی شد تا زوج اصلی این فیلم را تشکیل دهند. عطرآلود به نویسندگی حسین حسنی یک ملودرام عاشقانه است که با نگاهی انسانی به دغدغه‌های اخلاقی بشر امروز می‌پردازد. مقدم‌دوست با این فیلم پس از ۷ سال با کارگردانی یک اثر به سینما بازگشته است. «عطرآلود» به تهیه‌کنندگی یوسف منصوری تازه‌ترین محصول سازمان سینمایی سوره حوزه هنری است.

تجسمی

چکش‌ها برای که به صدا درمی‌آیند؟

«حراج ملی ایران» به فروشی معادل ۴۲ میلیارد و ۴۲۴ میلیون تومان دست یافت

اوایل دهه ۱۳۹۰ بود که تلاش و تمنای فراوان تعدادی از فعالان هنری برای راه‌اندازی حراج‌های بزرگ هنری در ایران به تولد ۲ «حراج تهران» و «حراج ملی ایران» انجامید. حراج تهران به معرفی و عرضه هنر مدرن و معاصر ایران تعلق داشت و حراج ملی به محملی برای ارائه آثار هنر سنتی ایرانی بدل شد. در تمام این سال‌ها، حرف‌وحدیث و انتقاد درباره اصالت برخی آثار یا منشأ پول‌هایی که در حراجی‌ها خرج می‌شود، زیاد بوده و حتی سال گذشته مسعود فراستی، منتقد جنجالی سینما، در برنامه «هفت» نوک پیکان انتقادهایش را به سمت حراج تهران گرفت و حرف‌هایش صدای اعتراض تعدادی از هنرمندان تجسمی را درآورد. برخی‌ها برگزاری حراج‌های هنری را فرصتی برای پویایی بازار آثار هنری و معرفی و عرضه هنر ایران به جهان می‌دانند و عده‌ای دیگر بر این اعتقادند که شفاف نبودن سازوکار حراج‌ها یا زیر سؤال بودن اصالت آثار یا رخ دادن مسائلی مثل خرید اثر عرضه‌شده از سوی خود فروشنده برای افزایش کاذب قیمت اثر به وجهه و اعتبار حراج‌ها لطمه زده است. هم حراج تهران و هم حراج ملی رویدادهایی خصوصی هستند و ارتباطی به دولت ندارند. جمعه گذشته هفتمین دوره حراج ملی ایران در حوزه هنر کلاسیک و اسلامی در خانه همایش برگزار شد که به فروشی معادل ۴۲ میلیارد و ۴۲۴ میلیون تومان دست یافت. در این حراج، مجموعه قلمدان و پاکت‌نامه (۲۱ قلمدان و ۲پاکت‌نامه) با ۹میلیارد و ۶۰۰میلیون تومان به فروش رسید تا عنوان گران‌ترین اثر این دوره را به‌خود اختصاص دهد. حراج ملی ایران رویدادی است که خانه حراج ملی آن را از سال ۱۳۹۰ برگزار می‌کند و هادی پورجاوید و علی روحانی مدیران آن هستند. این حراج با هدف پیدا کردن بازاری برای هنرهای سنتی ایرانی آغاز به‌کار کرد و در آن آثار نقاشی، مجسمه، خوشنویسی، نقاشی‌خط، نگارگری، نسخ خطی، تذهیب، صنایع‌دستی، جواهرات، فرش و منسوجات به فروش رسیده است.

این آثار متعلق به کیست؟

بخشی از ارزش و اهمیت یک اثر هنری از اسم و رسم خالقش مایه می‌گیرد؛ از همین رو، حراجی‌های هنری معتبر معمولا درباره تعیین خالقان آثار هنری ضوابط سفت و سختی دارند و کمتر به آثاری که خالقشان مشخص نیست، روی خوش نشان می‌دهند. با وجود این، در این دوره از حراج ملی ۶اثر منسوب به فروش گذاشته شد. با وجود اینکه قدمت تاریخی و کیفیت هنری خود اثر نیز در تعیین ارزش آن بسیار مهم است، اما آیا ارائه ۶اثر منسوب در یک حراجی که می‌خواهد به استانداردهای حراجی‌های هنری بزرگ و معتبر برسد، کمی زیاده از حد نیست؟ در این دوره ۴۰ اثر از هنر کلاسیک ایرانی و اسلامی به حراج گذاشته شد که از آثار شاخص این دوره می‌توان به مجموعه قلمدان و پاکت‌نامه (۲۱قلمدان و ۲پاکت‌نامه)، مینیاتوری منسوب به حسین بهزاد، شمایل منسوب به آقا ابراهیم، شمایل اثر علی ابن محمد ابراهیم نقاش‌باشی، نقاشی لاکی منسوب به میرزا بابا، ۵لت نقاشی منسوب به علی خان صبا، در چوبی متعلق به کارگاه میرزا آقا امامی، نسخ خطی قرآن و منسوجات اشاره کرد.

حراج ملی مجوز ندارد

مرتضی ادیب‌زاده، سرپرست اداره کل موزه‌ها و اموال منقول تاریخی و فرهنگی به انتقاد از هفتمین دوره «حراج ملی» پرداخت. ادیب‌زاده در صفحه شخصی خود نوشت: «هیچ‌گونه مجوزی از سوی اداره کل موزه‌های وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی برای حراج ملی صادر نشده است و همچنین به اطلاع می‌رساند با توجه به قدمت و قداست این آثار هرگونه خروج آنها از کشور ممنوع بوده و برابر با ماده ۵۶۱ مجازات اسلامی جرم محسوب می‌شود.» آیا جواز نداشتن این حراجی به‌معنای این است که آثار فروخته‌شده باید باز پس داده شوند؟ همچنین باید پرسید آیا آثار به فروش گذاشته‌شده در این حراجی جزو آثار نفیس ملی محسوب می‌شوند یا خیر؟ اساسا مسئولیت نظارت بر حراجی‌های خصوصی برعهده کدام نهاد است؟ اداره کل هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی چه وظیفه‌ای در قبال حراجی‌ها دارد؟ تعیین اصالت آثار ارائه‌شده در حراجی‌ها بر عهده کیست؟ سود حاصل از فروش این آثار به هنرمند می‌رسد یا واسطه هنری؟ درآمد حراجی‌ها به جیب چه کسی می‌رود؟ پاسخ به این پرسش‌ها می‌تواند در برگزاری بی‌چون‌وچرای حراجی‌های هنری مؤثر باشد. شفافیت درباره سازوکار اقتصادی حراج‌های هنری موضوعی است که گویا هیچ سازمان یا نهادی به دلایل مختلف تمایل پرداختن به آن را ندارد.